

- 5a EDICIÓ -

BECA COOPERATIVA LA EQUITATIVA

2009

2010

PALAMÓS, MARÇ DE 2009

SALVEM CASTELL

La veu d'un poble contra l'especulació urbanística

Resum del treball de recerca presentat a la Beca la Equitativa 2009-20019

FELIU ANTÚNEZ SEGUÍ

PALAMÓS 2010

Assaig històric i documental del moviment “Salvem Castell” i el que va representar per la salvaguarda dels valors naturals i paisatgístics del Paratge i la Plana de Castell, de Palamós, davant les diferents propostes per urbanitzar la zona.

L'exposició del treball s'ha sistematitzat seguint els següent índex:

Introducció.

La degradació de la Costa Brava.

Precedents de mobilitzacions populars.

Propostes urbanístiques a Castell.

Associació “Salvem Castell”.

El Referèndum.

Després del Referèndum.

Aspectes jurídics.

Apèndix.

Bibliografia.

I un apartat amb imatges documentals de diferents moments del procés.

INTRODUCCIÓ.

Per iniciar el tema, es fa una ràpida revisió dels diferents moments històrics de del territori objecte de l'estudi, citant en primer lloc el poblat dels Ibers, passant després pel rei Pere II el Gran amb l'atorgament de la Carta pobla a la vila de Palamós, sense oblidar en Barba-rossa i la posterior batalla de les Illes Formigues. A partir del període de modernitat que s'inicia amb la qualificació de Costa Brava a la costa empordanesa, per part del periodista Ferran Agulló, ara fa cent anys, es fa una referència explícita al coronel Woevodski i les primeres edificacions a la zona de Cap Roig.

Per anar apropant al lector a la zona de Castell, es fa una descripció més detallada de dos personatges, que en les seves actuacions, van iniciar el procés de reconversió d'una zona agrícola i forestal en paisatge obert a l'activitat cultural i turística. Em refereixo al pintor Josep Maria Sert i a l'Alberto Puig-Palau.

El pintor Josep Maria Sert Badia va néixer a Barcelona el 1874. De jove va estar vinculat al Cercle Artístic de Sant Lluc on coneixeria al bisbe de Vic, el doctor Torres i Bages, qui li encarregaria més tard pintar la catedral de Sant Pere. Un cop morts els seus pares, el 1899 se'n va anar a París on començà una intensa vida de relació i treball que el portaren el 1900 a pintar obres pel pavelló de l'Art Nouveau de l'Exposició Universal, promotor del Modernisme. El 1908 va conèixer la russa Mísia Godebska, la musa dels artistes del París de l'època, que esdevindria la seva dona i promotora incondicional de la seva pintura. Al costat de Mísia, va ser fàcil pel pintor satisfer els molts encàrrecs que se li brindaven. També li va permetre relacionar-se amb gent de la música i el ballet com Anna Pavlova. A Nova York va pintar 15 peces pel menjador del Waldorf Astoria representant Les Bodes de Camacho de l'episodi del Quixot de Miguel de Cervantes. També va fer uns murals pel Rockefeller Center que li reportaren bons guanys econòmics.

De nou a París, Sert es va enamorar d'una joveneta princesa russa, Roussy Mdivani, que va aparèixer pel seu taller per treballar com escultora, el 1926. La nova parella, estiuant a Palamós i hostatjats a l'Hotel Trias, van establir amistat amb la Maria Trias que els va suggerir la compra de l'antiga masia de Mas Juny, amb més de set-centes vessanes, que ell va fer restaurar i engrandir el 1929.

Deixant de banda petites anècdotes, el Mas Juny es va convertir en el pol d'atracció i de recalada de molts intel·lectuals, artistes, polítics, marxants i gent del

cinema. En Sert deia sempre que la platja de Castell es convertiria aviat en la platja de París. Durant els estius del 1929 fins el 1935 van hostatjar-se a la casa, diuen que fins a quaranta invitats alhora, comptant amb la presència de Josep Pla i del jove pintor Salvador Dalí i la Gala. D'aquesta època és el quadre que va regalar a l'Ajuntament de Palamós el 14 d'abril del 1935, anomenat "La República del Pescadors". Hom explica el detall d'aquesta tela, en la que originàriament hi havia pintada la bandera republicana al costat de la catalana, i més tard, després de la guerra, algú, o el mateix pintor, va tapar el color morat amb el vermell de l'espanyola. L'alegria i la felicitat de Mas Juny es va acabar l'estiu del 1935 amb la mort del germà de la princesa, en un fatal accident per la carretera prop del municipi d'Albons. Després d'això, el matrimoni Sert se'n va anar a viure a Itàlia on ella moriria al cap de quatre anys. El pintor va posar el Mas Juny a la venda.

L'altre personatge, va ser l'Albert Puig Palau (Tío Alberto), que va comprar la finca de Mas Juny. L'Alberto, juntament amb els seus germans Jorge i Isabel van comprar la finca per on hi passarien personalitats de tots nivells i característiques, millorant encara els estius d'en Josep Maria Sert.

L'Alberto Puig va dir als seus germans ja des del principi, que tenia el desig de fer-se una nova casa independent, dins els terrenys de la finca de Mas Juny. Així, va encarregar a l'arquitecte Raimon Duran Reynals, el 1945, el projecte del que seria el Mas Castell, situat sobre la zona arbrada de la part nord de la platja de Castell. Aquesta és la casa que tothom pot observar actualment, i que seria el nou focus cultural i de recalada d'artistes i gent de tota mena. Per celebrar la primera pedra de la casa, el 6 de setembre del 1945 va tenir lloc en una petita esplanada una "corrida de toros". Salvador Dalí i Gala van tornar a passar temporades al Mas Castell després de la seva tornada d'Estats Units el 1948. Atesa aquesta profunda amistat de Puig Palau amb Dalí, el 1950, l'Alberto va fer construir una caseta de pedra perquè servís d'estudi per pintar, amb un disseny característic i extravagant de la porta, el terra i la teulada, que va fer el propi Dalí. El 1968, i per motius que s'expliquen, es va vendre el Mas Castell, sent-ne comprador la família del prestigiós cirurgià de Barcelona Josep Soler-Roig. El Mas Juny seguiria en mans d'Isabel Puig Palau. S'ha fet aquesta resumida referència a tots aquests personatges i episodis, per facilitar la comprensió de l'evolució de les terres del Paratge i la Plana de Castell.

LA DEGRADACIÓ DE LA COSTA BRAVA.

Es fa un repàs del contingut ideològic, social i urbanístic del procés seguit des de la “Primera conferència de la Costa Brava” del 1935, passant pel turisme de masses dels anys 50-60, la carta de Tossa, fins arribar al Pla territorial de l’Empordà actual.

Es fa esment de les primeres construccions hoteleres a la Costa Brava com “El Geroglífich” de la platja de La Fosca del 1935. Del mateix any, es parla de la Conferència de la Costa Brava organitzada per la Generalitat de Catalunya, com a primera advertència que el creixement turístic de la zona havia de respectar el paisatge. El plantejament no passa d’un recull de bones intencions, que malauradament, desapareixen amb la Guerra Civil. Després del conflicte bèl·lic, i estant els òrgans de poder lluny de Catalunya, s’imposa la teoria de que “com més turistes millor”, a qualsevol preu, i sense cap tipus de respecte per l’entorn. És l’època del turisme de masses dels anys 50-60. De desastres urbanístics en tenim models com Empuribrava. També es parla de la “Ley de Edificios Singulares” que va facilitar la construcció dels gratacels del Passeig de Palamós.

És a partir dels anys vuitanta quan es va recuperant la consciència de protecció del patrimoni natural i s’aixequen diferents veus per reclamar de l’administració pública una actuació decidida. En el nostre cas, el conflicte de Castell i el referèndum del 1994 va significar un èxit de la lluita popular per defensar el territori. El 1998 es va redactar la Carta de Tossa, a partir de la qual, moltes entitats ecologistes van obrir respectives lluites de defensa de la costa empordanesa.

PRECEDENTS DE MOBILITZACIONS POPULARS

El fet de la lluita de Castell, no és un fenomen del tot nou a Palamós. Per això, i abans d'estudiar el problema d'aquesta zona, es fa una revisió de precedents de mobilitzacions per defensar altres indrets del municipi.

Salvem Cala S'Alguer.

El 1949 va començar el primer conflicte amb la propietat de Mas Juny. Com sigui que amb els temporals de llevant l'aigua arribava fins a les portes de les barraques, hom va decidir construir un mur de contenció per evitar les embranzides de la mar. El comandant de marina, a instàncies de la família Puig Palau, va fer enderrocar el mur i part de noves edificacions. A ran d'aquest fet, els suposats "propietaris" van voler iniciar expedients de legalització, tement que en un futur, algú manés enderrocar totes les barraques.

El 18 de setembre del 1970, el Ministerio de Obras Públicas, atenent la petició feta per la "Jefatura de Puertos", emparant-se amb la delimitació que s'havia fet de la zona costanera i considerant que les casetes ocupaven un espai públic, va decretar no concedir la legalització de les noves edificacions, tot donant un termini de cinc anys per a la demolició de totes elles. Amb l'objectiu de defensar les edificacions es van començar a recollir adhesions (més de 8.000 signatures) mitjançant una crida urgent a la població. El 16 d'agost del 1975, seguint la convocatòria dels afectats per l'enderroc, es van aplegar a Cala S'Alguer un miler de persones. Totes les pressions i recursos no van ser tinguts en compte, i el Ministerio de Obras Públicas, va enviar a l'Ajuntament un escrit on establia la data límit per complir la sentència del Tribunal Suprem i enderrocar les barraques: el 20 de novembre del 1975. Però la història, a vegades guarda sorpreses, i en aquest cas, quan els efectius d'Obras Públicas ja es dirigien cap a S'Alguer, es va produir la mort del General Franco i tot el país va quedar amb ànsia: ningú no sabia què podria passar. L'operació d'enderroc es va suspendre, i així va quedar.

El port esportiu de Palamós.

En poc temps, diferents municipis van estudiar propostes per la construcció de ports esportius la seves demarcacions. Allà on sí hi havia un important conflicte d'interessos, era a Palamós. Des de feia molt temps hi havia la lluita, per defensar cada u

el seu lloc, entre els tres estaments que havien de conviure-hi forçosament: els pescadors, el moll comercial i el Club Nàutic Costa Brava (CNCB). Tot i que Palamós volia fer valer el seu qualificatiu de població turística, de cap manera no podia renunciar a l'activitat pesquera tradicional, ni tampoc deixar de banda el comerç de mercaderies que li donava la seva condició de "Port de Girona". La veritat és que ningú no hi veia la solució; per aquest motiu, el Club Nàutic Costa Brava va fer el primer pas plantejant un projecte per construir un espigó a la Platja Gran i disposar d'un nou sector del port per donar cobertura a les embarcacions esportives.

El tema del port esportiu va anar agafant importància dintre l'activitat municipal. Es va originar un autèntic debat entre els que volien el port a la platja gran de Palamós, i els que defensaven altres opcions. Un moviment popular es va encarregar de recollir signatures per impedir la seva construcció a la platja. Finalment, l'equip de govern va donar llum verda a la construcció del port a la zona de sota Pedró.

Recuperació de l'ermita de Bell-lloc.

Es dedica una breu referència al moviment popular que va fer pressió per a recuperar per l'ús públic l'ermita de Bell-lloc. El 1992, es va iniciar la recollida de signatures i es va celebrar un aplec amb la presència de més de 400 persones.

PROPOSTES URBANÍSTIQUES A CASTELL.

Per fer una exposició de les diferents propostes que al llarg dels anys es van presentar a l'Ajuntament per urbanitzar la zona de Castell, s'ha fet una diferenciació dels projectes presentats abans i després de la requalificació del terrenys amb el nou Pla Urbanístic.

Els primers projectes que es detallen en el treball són:

- Vall Marinera.
- El Castell.
- Club Mediterranée.

Els dos primers no van passar mai de ser unes simples propostes no executables, malgrat l'aprovació inicial per part del consistori. El que va organitzar un autèntic conflicte municipal va ser el projecte del Club Mediterranée que va ser motiu, fins i tot, del trencament de l'equip de govern amb la dimissió de l'alcalde Francesc Dalmau el 21 de febrer de 1985.

El nou Pla d'Ordenació Urbana, que va tardar vuit anys en aprovar-se, va canviar la qualificació urbanística de Castell, que des de l'anterior Pla del 1959 definia la zona com a "lliure permanent" sense possibilitat d'urbanització, per a la categoria de terreny "Urbanitzable programat" amb una possibilitat de construcció de baixa densitat. El consistori va prendre aquesta decisió amb la intenció de que si es presentava alguna proposta urbanística fos el menys lesiva pel territori.

L'aprovació del nou pla, el 29 de gener de 1992, va donar l'oportunitat, encara que de manera limitada, a la presentació de dues propostes urbanístiques per part de les empreses promotores amb els respectius noms de El Castell S.A. i Camo S.A. Els dos plans parcials presentats per aquestes empreses van ser el detonant per la creació d'un moviment de defensa del territori, que va néixer amb el nom de "Salvem Castell".

En aquest treball es fa una anàlisi detallada de les característiques de cada proposta.

ASSOCIACIÓ “SALVEM CASTELL”.

El Grup Salvem Castell va néixer davant les propostes urbanitzadores presentades amb l'ànim d'edificar, per separat, la zona de la plana de Castell, anomenada “La Plana”, i la zona de bosc, anomenada “El Paratge”. A partir d'un nucli de joves, disposats a defensar el territori, es va anar creant una formació amb energia i voluntat per mobilitzar a tot el poble en la llarga lluita. En el treball, es fa una referència personal dels promotors i continuadors del grup, que més endavant va esdevenir l'associació “Salvem Castell”.

Des del primer moment, el grup “Salvem Castell” va tenir molt clara quina havia de ser la seva funció i quins eren els objectius que calia assolir per la preservació final de l'espai de Castell:

1.- Requalificació dels terrenys.

2.- Inclusió dintre del Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN).

3.- Elaboració d'un Pla de Gestió de l'espai.

Com recordarem, el Pla general d'Ordenació Urbana de Palamós aprovat el gener de 1992, establia una qualificació urbanística dels terrenys del Paratge i de la Plana de Castell com a sòl urbanitzable. Aquest pla havia estat redactat i aprovat per l'Ajuntament de Palamós i ratificat per la Comissió d'Urbanisme de Girona. Semblava doncs, una cosa molt elemental, reclamar a l'Ajuntament una modificació parcial d'aquest pla per la zona específica de Castell, a fi i efecte de requalificar aquell sòl com a no urbanitzable. Aquesta cosa tan òbvia i aparentment tan senzilla, va tardar 10 anys en assolir-se. D'aquí ve que, la lluita de “Salvem Castell” va esdevenir una cursa d'obstacles, que va posar a prova la maduresa i fortalesa de la gent que va anar al davant de tal iniciativa. En contra del que alguns es poguessin pensar, el Referèndum de Castell no era pas un objectiu de la Plataforma, sinó un obstacle més que van haver d'afrontar. Des de “Salvem Castell” es va tenir el convenciment que el gran nombre de signatures que havia recollit ja era un aval suficient per demanar la requalificació. Tampoc es demanava la compra dels terrenys; es considerava que bastava incloure'ls dins el PEIN per assegurar-ne la protecció. I, en últim terme, el Pla de Gestió.

En aquest capítol es fa una descripció de les activitats portades a terme pel grup, que més endavant, va constituir-se en Associació. Es valora com a l'activitat inicial més important, la recollida de 13.124 signatures en contra de la urbanització de Castell.

EL REFERÈNDUM.

Davant la pressió de les empreses promotores per veure aprovats els seus respectius plans parcials per una banda, i la decidida oposició de “Salvem Castell” per l’altre, el que era alcalde en aquell moment, el Sr. Josep Ferrer, va recórrer a un mecanisme ben democràtic però inesperat, que va ser el Referèndum de Castell. Preguntat, temps després, per l’origen d’aquesta decisió de convocar un referèndum, el Sr. Ferrer argumentava que en els seus viatges, sobretot per Suïssa, havia vist que sovint en aquell país es feien consultes populars per decidir actuacions concretes. Així doncs, davant un decisió especialment compromesa, va optar per la via democràtica directa, i que fos el poble qui assumís la responsabilitat de dir com volia que fos el futur de Castell.

El procés de celebració del referèndum no va ser cosa senzilla. En primer lloc, es va fer —amb molta tardança (19 de gener de 1993)— un ple municipal extraordinari per aprovar la convocatòria. Aquest ple va reunir un nombre important de ciutadans que reclamaven simplement la requalificació de Castell en terreny no urbanitzable. Després de seguir tots els tràmits administratius, finalment, es va establir la data del 12 de juny de 1994 per la celebració de la consulta. Després d’una dura campanya, amb una sèrie d’accions que són descrites en el treball, Salvem Castell va aguantar la pressió i va aconseguir un èxit important, que situa el Referèndum de Castell com una fita històrica en la lluita popular contra l’especulació urbanística.

A les 11 de la nit, un cop fet el recompte es van anunciar els següents resultats:

NOMBRE DE CIUTADANS AMB DRET DE VOT:	10.826
NOMBRE TOTAL DE VOTANTS:	6.001
PARTICIPACIÓ:	56.50 %
ABSTENCIÓ:	43.50 %
SI:	1.576 (26.25%)
NO:	4.189 (69.81%)
BLANCS:	215 (3.58 %)
NULS:	22 (0.36%)

DESPRÉS DEL REFERÈNDUM.

Després de conèixer els resultats les diferents parts implicades van començar a fer valoracions. Com era de preveure, “Salvem Castell” va mostrar la seva satisfacció i eufòria pel suport popular, però va anunciar que la feina no s’havia acabat i que calia fer, sense més dilacions, la requalificació de zona per declarar-la com a sòl no urbanitzable protegit. L’alcalde, el Sr. Josep Ferrer, va felicitar als membres de la plataforma tot dient que la voluntat del poble se la feia seva, i que l’endemà mateix ja faria la convocatòria del ple extraordinari per iniciar els tràmits de la modificació puntual del Pla General, amb la intenció de protegir la Plana i el Paratge de Castell. Per la seva banda, les promotores, a la vista dels resultats, van anunciar que renunciarien a desenvolupar els seus projectes, però no als seus drets com a propietaris dels terrenys. Per tant, establirien una relació de diàleg amb l’Administració per poder resoldre la qüestió satisfactòriament. El dia 15 de juny del 1994 es va fer un ple extraordinari, en el que l’Alcalde, seguint el seu compromís, va presentar una moció per iniciar els tràmits de la modificació específica del Pla General d’Ordenació Urbana i requalificar els terrenys de la Plana i el Paratge de Castell com a sòl no urbanitzable. La moció va ser aprovada per unanimitat. El fet però, va ser que, aquesta requalificació dels terrenys per part de la Direcció General d’Urbanisme de la Generalitat no es va produir fins el 28 de febrer de 2002, obligada per dues sentències del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i per una sentència definitiva del 28 de novembre de 2001 del Tribunal Suprem.

En el treball, es fa una descripció de totes les activitats de Salvem Castell durant aquest llarg període que va des del Referèndum fins a la requalificació i protecció definitiva de Castell.

Per completar l’estudi, es detallen les gestions per part de la Generalitat de Catalunya per assolir la titularitat pública de Castell, amb la compra dels terrenys als seus propietaris a un alt preu.

Aquesta és la lluita que va mantenir el poble de Palamós contra l’especulació urbanística que hauria destruït un tros encara verge de la Costa Brava. Aquesta història no hauria tingut un final feliç sense el treball desinteressat, eficaç, enèrgic, disciplinat i persistent de l’associació “Salvem Castell”. Una associació que va néixer de les arrels populars dels ciutadans de Palamós, i que va lluitar com David contra el gegant Goliat del poder econòmic. Mai, ningú agrairà prou l’esforç d’aquesta gent.

ASPECTES JURÍDICS.

La història de la conservació de l'espai natural de Castell va passar per un important conflicte urbanístic a la Costa Brava, que es va resoldre satisfactòriament gràcies a la labor de “Salvem Castell” i als tribunals de justícia. Durant tot el procés, comptant des de l'inici de la redacció del Pla General d'Ordenació Urbana de Palamós l'any 1986, es van generar un total de 33 recursos contenciosos i una qüestió penal. Això dóna idea de la severa pressió de les immobiliàries promotores dels projectes urbanístics.

Recordem que partíem d'un Pla d'Ordenació Urbana de l'any 1959 en el que el sòl de Castell no era urbanitzable. Posteriorment es va modificar en un llarg tràmit que va durar del 1986 al 1992, atorgant-li la qualificació de “sòl urbanitzable programat” amb cabuda per 389 habitatges, i que, davant la presentació de dos projectes urbanístics que podien transformar la zona, va néixer el moviment ciutadà “Salvem Castell. La resposta de l'administració de la Generalitat va ser lenta i obstructionista, amb un posicionament clar a favor dels propietaris, tot ignorant en algunes ocasions les sentències dels tribunals de justícia. Afortunadament, i per sobre de la confusa voluntat política, el poder judicial va resoldre el conflicte amb tres sentències del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i una del Tribunal Suprem. A partir d'aquí, es va poder requalificar Castell com a sòl no urbanitzable i fer-ne una zona protegida.

De forma resumida, es fa un recordatori del recursos més destacats en els diferents moments del procés. Un cop aprovat el Pla General, que considerava el sòl de Castell com a “Urbanitzable Programat”, iniciat ja el moviment de “Salvem Castell”, es van presentar els següents recursos contenciosos-administratius davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, contra el Departament d'Obres Públiques i Urbanisme per la qualificació urbanística aprovada en el Pla General del 1992:

1. Recurs presentat el 28 de setembre del 1992 per Lluís Xavier Toldrà i Bastida, advocat de DEPANA, que es va resoldre amb la sentència favorable del 30 de maig de 1995 (núm. 1453/92).
2. Recurs presentat el 29 de setembre del 1992, en nom de “Salvem Castell” per Antoni Ferrer Rojas i altres, que es va resoldre amb la sentència favorable del 12 de juny de 1996 (núm. 2195/93).
3. Recurs presentat per “Castell, S. A.” el 1993, que es va desestimar amb la sentència del 9 d'octubre de 1996 (núm. 2385/93).

Després de l'aprovació de la proposta de l'Alcalde Josep Ferrer de convocar un referèndum, el 1994 es van presentar un altre tipus de recursos, sobretot, amb la intenció d'aturar aquella convocatòria:

- La Immobiliària "Castell, S. A." va presentar un recurs davant l'Ajuntament de Palamós (núm. 679/94), contra la no acceptació del Pla Parcial.
- La Immobiliària "Camo, S. A." va presentar un recurs semblant a l'anterior (núm. 397/94), pels mateixos motius.
- Recurs presentat per "Castell, S.A." (núm. 823/94) davant la Generalitat de Catalunya, demanant l'anul·lació de la convocatòria del referèndum.
- Recurs presentat per un particular, el Sr. L. M. C., (núm. 841/94) davant la Generalitat, amb els mateixos termes que el recurs anterior presentat per "Camo, S. A."
-

Encara es van presentar dos recursos més, tramitats en aquest cas per l'advocat municipal:

- Recurs contenciós ordinari presentat per "Castell, S. A." (núm. 895/94) davant la Generalitat, relatiu a la convocatòria del referèndum.
- Recurs presentat per un particular, veí de Palamós, el Sr. J. M. C., en els mateixos termes que l'anterior.

I un cop coneguda la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya del 30 de maig de 1995, en la que es donava la raó al recurs presentat per DEPANA, i per tant, Castell es considerava no urbanitzable, la Immobiliària "Camo, S. A." va presentar, el 16 de juny de 1995, un Recurs de Cassació davant el Tribunal Suprem (núm. 6957/95), que es va resoldre amb la sentència d'aquest tribunal del dia 28 de novembre del 2000, en la que es donava per tancat definitivament el procés i s'exhauria la via judicial.

Paper de DEPANA.

Com ja s'ha comentat, la plataforma "Salvem Castell" no tenia inicialment capacitat legal per promoure en nom de tot el grup un contenciós davant els tribunals. Per aquest motiu es va recórrer a demanar el suport legal i assessoria jurídica a l'entitat DEPANA (Lliga per a la Defensa del Patrimoni Natural). Cal destacar la bona feina desenvolupada per l'advocat d'aquesta associació, el Sr. Lluís Xavier Toldrà i Bastida, qui va preparar els recursos davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya contra la qualificació urbanística del Pla General del 1992 i contra la Comissió d'Urbanisme de Girona per no aplicar la requalificació dels terrenys que es desprenia de la sentència del tribunal de Catalunya.

Els recursos contenciosos-administratius es van elaborar en base a criteris ecològics per protegir l'entorn natural de Castell, cosa que representava un fet inusual fins aleshores en els procediments judicials. Val a dir que la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya del 30 de maig del 1995 per la que es declarava el sòl de Castell com a no urbanitzable, es va considerar modèlica en els seus raonaments i exemplar en les seves conclusions. Aquella sentència va crear jurisprudència sobre el tema de naturalesa urbanística.

Quan es va interposar el recurs contenciós-administratiu per part de DEPANA, el 1992, es va seguir una estratègia jurídica: es van presentar simultàniament dos recursos, clònics, per obrir un doble camí al procés judicial. Un recurs el va presentar com a recurrent, DEPANA, i un altre d'igual, com a recurrents a títol personal, per part de membres Salvem Castell. Aquesta estratègia va donar un bon resultat i va servir per desactivar l'actuació posterior del promotor urbanístic. No hi ha dubte que l'actuació dels serveis jurídics de DEPANA en aquest llarg i difícil conflicte urbanístic, va ser determinat.

APÈNDIX.

Cronologia de fets.

09/10/1959	Aprovació del Pla d'Ordenació Urbana de Palamós.
15/09/1972	El Ministerio de Educación y Ciencia declara a Cala S'Alguer "Paisaje Pintoresco"
24/05/1975	L'Ajuntament fa l'aprovació inicial dels projectes Vall Marinera i El Castell.
23/03/1976	L'Ajuntament fa l'aprovació provisional dels projectes Vall marinera i El Castell.
01/10/1981	L'Ajuntament fa l'aprovació inicial de la Revisió del Pla General
15/02/1983	Amb un permís per netejar el bosc talen pins i excaven els terrenys de sobre Mas Agustí.
12/02/1985	Trencament del Pacte d'Esquerres d'ERC-PSC-PSUC a rel de la crisi de govern municipal provocada pel projecte d'urbanització del Club Mediterranée.
13/11/1985	L'Ajuntament rebutja el projecte del Club Mediterranée.
12/11/1986	L'Ajuntament fa l' aprovació provisional del Pla General d'Ordenació Urbana.
28/11/1990	El Tribunal Suprem suspèn el Pla General d'Ordenació Urbana de Palamós.
1991	
19/09/1991	El regidor d'UDC Albert Colomer proposa a la comissió municipal d'Urbanisme requalificar la zona de Castell.
08/10/1991	El PSC planteja a l'Ajuntament que Castell sigui qualificat de sòl no urbanitzable protegit.
17/10/1991	El ple de l'Ajuntament torna a aprovar per unanimitat el Pla General d'Ordenació Urbana.
1992	
29/01/1992	La Comissió d'Urbanisme aprova el Pla General de Palamós. Permet 389 habitatges a Castell.
07/04/1992	Compareixença pública del grup "Salvem Castell" , que inicia una campanya de recollida de signatures per demanar a l'Ajuntament que Castell sigui sòl no urbanitzable.
10/05/1992	L'alcalde i el regidor d'Urbanisme creuen que mantenir Castell d'acord amb el Pla General és la millor opció per Palamós perquè el 35 % de la zona serà municipal.
20/05/1992	La societat immobiliària "El Castell S.A.", que té el 86.6 % del Paratge de Castell, entra oficiosament un avantprojecte a l'Ajuntament per construir-hi 180 habitatges.
21/05/1992	El PSC vota contra el text refós del Pla General, canviant la seva posició sobre deixar urbanitzar Castell, arran de la pressió popular.
25/05/1992	El president de la Generalitat en Jordi Pujol inaugura el Port Marina.
29/05/1992	"Salvem Castell" organitza un acte lúdic per celebrar les primeres cinc mil signatures.
03/06/1992	La Comissió d'Urbanisme aprova el text refós del Pla General
25/06/1992	El president de la Generalitat, el Sr. Jordi Pujol, no es vol pronunciar sobre Castell durant l'acte d'inauguració del "Port Marina".
03/07/1992	El conseller de Medi Ambient de la Generalitat, el Sr. Albert Vilalta, considera que la protecció de Castell és una qüestió de diners.
04/07/1992	"Salvem Castell" proposa adquirir la zona amb una inversió del Departament de Medi Ambient en la compra de terrenys, i que l'Ajuntament faci permutes amb els propietaris.
17/07/1992	Membres de "Salvem Castell" s'entrevisten amb el conseller de Medi Ambient, el Sr. Albert Vilalta, per exposar-li les seves preocupacions i les possibles solucions.
27/09/1992	Tancament de la campanya popular de recollida de signatures amb un gran concert reivindicatiu, amb la participació d'en Josep Tero i Lluís Llach.
24/09/1992	El grup municipal del PSC presenta un recurs d'alçada davant el conseller de Política Territorial i Obres Públiques, el Sr. Joaquim Molins, demanant que es modifiqui el text refós del Pla General i que el sector sigui qualificat de "sòl no urbanitzable d'especial protecció".
10/09/1992	DEPANA impugna la revisió del Pla General de Palamós.
08/10/1992	El Col·legi d'Arquitectes de Girona recomana no urbanitzar Castell.
15/10/1992	Greenpeace al·lega contra el PEIN per demanar més protecció per Castell
06/11/1992	"Salvem Castell" entra a l'Ajuntament 13.124 signatures per demanar que l'Alcalde

	convoqui un ple per protegir la zona.
1993	
04/01/1993	L'oposició municipal (PSC i PP) exigeix a l'Alcalde que convoqui un ple extraordinari amb l'objectiu de protegir Castell.
15/01/1993	Josep Ferrer convoca el ple pel dia 19 i proposa fer una consulta popular sobre la qualificació urbanística.
19/01/1993	El ple de Palamós acorda que el poble decideixi en referèndum el futur de Castell.
15/02/1993	L'Ajuntament consensua la pregunta del referèndum amb Salvem Castell.
26/02/1993	El Conseller de Medi Ambient, Albert Vilalta, es compromet a incloure Castell al PEIN si l'Ajuntament requalifica la zona.
17/02/1993	Salvem Castell rep la "Mosca de Sant Narcís", de part del Col·legi de Periodistes.
28/07/1993	Apareix CAMO S.A. La societat presenta el projecte per urbanitzar la Plana de Castell.
14/08/1993	Concentració de 100 vehicles per demanar la protecció de Castell.
21/09/1993	L'Ajuntament denega el Pla Parcial "Camo S.A."
01/10/1993	El govern Central autoritza la consulta sobre Castell
26/11/1993	CiU rebutja al Parlament una proposta del PSC per accelerar el referèndum.
16/11/1993	L'Ajuntament denega el Pla Parcial "El Castell S.A."
1994	
08/02/1994	El govern de la Generalitat convoca el Referèndum.
16/04/1994	Mural humà a la Platja de Castell amb 1000 persones. Primer intent.
15/05/1994	Mural humà a la Platja de Castell amb més de 2.000 persones. Segon intent.
12/06/1994	Referèndum de Castell: el 69.8 % a favor de la protecció de Castell.
15/06/1994	El Ple de l'Ajuntament aprova per unanimitat iniciar els tràmits de la requalificació de Castell en el Pla General com a sòl no urbanitzable.
02/07/1994	CiU no recolza la iniciativa parlamentària d'inclusió de Castell al PEIN
22/07/1994	Es crea la "Comissió Municipal de Castell", formada per Salvem Castell i tots els grups polítics amb representació a l'Ajuntament.
15/08/1994	Castell S.A. posa la 1a tanca sense permís.
06/09/1994	Salvem Castell aprova en assemblea constituir-se en Associació.
18/10/1994	El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya resol que la consulta popular no ha vulnerat els drets dels propietaris.
01/10/1994	Castell S.A. posa un servei de vigilància privat al Paratge de Castell.
14/11/1994	Un tractor de Camo, S.A. llaura el camí d'accés a la platja i el deixa impracticable.
17/11/1994	L'Ajuntament acorda reparar l'accés a la Platja de Castell després d'haver estat llaurat.
25/11/1994	El grup parlamentari de CiU rebutja incloure Castell al PEIN.
14/12/1994	La Generalitat declara el Poblal Ibèric Bé d'Interès Cultural.
19/12/1994	L'Associació "Salvem Castell" queda inscrita legalment en el Registre d'Associacions de la Generalitat amb el número 2.502
1995	
26/01/1995	El Ple aprova inicialment la Modificació Puntual del Pla General que es posarà a exposició pública 30 dies. Es van presentar 2 al·legacions.
14/03/1995	Tanquen sense permisos la finca del Paratge de Castell.
28/04/1995	L'Ajuntament fa l'aprovació provisional de la modificació del Pla General.
01/05/1995	Salvem Castell publica el primer número del Butlletí trimestral "Sa Cobertera"
30/05/1995	El Tribunal Superior de Justícia de Catalunya dicta la sentència que Castell no és urbanitzable, estimant el recurs de DEPANA.
12/06/1995	1r aniversari del Referèndum.
16/06/1995	Camo, S.A. anuncia la interposició d'un Recurs de Cassació al Tribunal Suprem contra la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.
13/07/1995	La Comissió Provincial d'Urbanisme bloqueja la requalificació de Castell presentada per l'Ajuntament fins que el Tribunal Suprem no resolgui el recurs d'alçada.
18/08/1995	L'Ajuntament cursa el recurs al Conseller Artur Mas perquè rectifiqui la decisió d'Urbanisme de Girona i protegeixi Castell.
09/09/1995	La Generalitat treu un decret per limitar els referèndums locals.
24/11/1995	Salvem Castell organitza les jornades naturalistes.
28/12/1995	La Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat classifica Cala S'Alguer com a "Bé cultural d'interès nacional en la categoria de Conjunt Històric".
1996	

12/01/1996	Palamós porta la Generalitat als tribunals pel retard en la protecció de Castell.
12/06/1996	2n aniversari del Referèndum.
10/06/1996	DEPANA demana que s'executi la sentència que declara Castell zona no urbanitzable.
05/09/1996	El TSJC dicta una segona sentència (amb data de 12/07/1996) que declara Castell no urbanitzable.
17/09/1996	El Govern de la Generalitat declara "Bé cultural d'interès nacional en la categoria de zona arqueològica" el Poblat Ibèric.
29/10/1996	Pujol agraeix el Premi Totxana.
1997	
14/03/1997	L'Ajuntament concedeix llicència d'obres per tancar el Paratge de Castell.
15/04/1997	Apareix "Salvem el Crit".
12/06/1997	3r aniversari del Referèndum. Concentració reivindicativa.
13/06/1997	Debat amb Eudald Carbonell, entre d'altres.
16/07/1997	La Generalitat es veu obligada pel TSJC a declarar Castell sòl no urbanitzable.
12/09/1997	Concert d'en Raimon.
1998	
12/06/1998	4t aniversari del Referèndum.
1999	
26/05/1999	Manifest de l'assemblea d'Entitats Ecologistes de Catalunya
27/05/1999	Salvem Castell organitza una gimcana fotogràfica conjuntament amb Cine Club Bahía.
19/06/1999	Actes del cinquè aniversari del referèndum. Premi Castell a l'Ajuntament de Torroella i Totxana a Joan Lao.
18/10/1999	La Generalitat compra el Paratge de Castell per 2.400 milions de pessetes.
2000	
14/01/2000	Es fa pública la notícia que el 18/10/1999 La Generalitat compra per 2.400 milions de pessetes el Paratge de Castell.
14/02/2000	Proposició no de llei per incorporar Castell al PEIN
01/03/2000	Pla de Gestió de Castell. (Generalitat, Ajuntament, Salvem Castell).
09/05/2000	El Ple acorda demanar a Urbanisme el desbloqueig de la modificació puntual del Pla General per requalificar els terrenys.
13/07/2000	El TSJC resol a favor de l'Ajuntament el recurs presentat el gener de 1996 contra Urbanisme per suspendre l'aplicació de la sentència de 30-5-95
14/08/2000	L'Alcalde demana a la Generalitat que compri la Plana de Castell.
2001	
04/01/2001	DEPANA rep la Sentència del Tribunal Suprem del 28 de novembre de 2000 que dóna la raó a Salvem Castell i resol que Castell no és urbanitzable. S'assegura la protecció definitiva de Castell.
28/02/2001	Urbanisme aprova la requalificació del Paratge i la Plana de Castell com a sòl no urbanitzable.
09/05/2001	Manifest del 7è aniversari: Castell, ara sí, està salvat.
2002	
26/03/2002	La Generalitat compra els terrenys de la Plana per 12 milions € (+ interessos).
21/01/2003	Inclusió de Castell al PEIN. Final de més de 10 anys de lluita de "Salvem Castell".
20/03/2004	Última assemblea de l'Associació "Salvem Castell"